

Dato 08. februar 2013
Side 1 af 2

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Fødevareminister Mette Gjerskov
Slotsholmsgade 12
1216 København K
E-mail: fvm@fvm.dk

Randzoner om enkeltmandssøer og kunstige vandhuller

Kære Mette Gjerskov

Som opfølgning på din kommentar til vores henvendelse til Fødevareudvalget vedrørende randzoner om mergelgrave, vil vi gerne uddybe en række forhold, som yderligere anskueliggør det dybt absurde og fagligt problematiske i, at der skal være randzoner om enkeltmandssøer – herunder mergelgrave, vandhuller, tudsehuller mv. samt randzoner omkring kunstige reservoirsøer til markvanding.

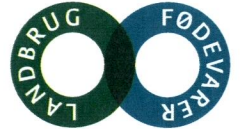
Indledningsvist skal vi endnu engang på det kraftigste opfordre til, at randzonenloven ophæves. Loven hviler på et helt utilstrækkeligt fagligt grundlag, som Landbrug & Fødevarer blandt flere har problematiseret dybt gentagne gange. Der er *ikke* fagligt belæg for at udlægge randzoner generelt langs alle vandløb og søer, og de store omkostninger, der påføres erhvervet, er på ingen måde proportionale med effekten af indgrebet. Det eneste rigtige er at ophæve loven øjeblikkeligt, og erstatte den med en langt mere målrettet tilgang, som hviler på et solidt fagligt grundlag.

Vedrørende de særlige forhold, som gælder randzoner om enkeltmandssøer, så fremhævede vi i henvendelsen til Fødevareudvalget d. 21. december 2012, at udlægning af randzoner hér absolut ingen effekt har i fht. at reducere udledningen af næringsstoffer til kystvandene, som er formålet med loven. Det skyldes at definitionen på en enkeltmandssø er, at der kun er en bredejær, og at der ikke er til- og afløb. Derfor vil den samlede effekt af randzonerne ikke ændres nævneværdigt ved, at enkeltmandssøerne tages ud af randzonenloven. NaturErhvervstyrelsen fremhæver, at enkeltmandssøer er medtaget i lovforslaget, fordi afløb kan være skjult. Dette er imidlertid ikke et sagligt argument for, at de er omfattet af loven, da langt hovedparten af enkeltmandssøerne *ikke* har et skjult afløb. Landbrug & Fødevarer må derfor bede om en redegørelse for den faglige begrundelse for, at enkeltmandssøer er omfattet af randzonenloven.

Endvidere må vi gøre opmærksom på, at hele grundlaget for at yde kompensation for randzoner om enkeltmandssøer synes tvivlsomt. Det skyldes, at kompensationsordningen er hængt op på landdistriktsforordningens artikel 38, hvorefter der kan ydes kompensation for krav, der gennemføres i medfør af Vandrammedirektivet. Randzoner om enkeltmandssøer – herunder f.eks. mergelgrave, tudsehuller, vandhuller mv. – bidrager imidlertid ikke til opfyldelse af målene i vandplanerne, da randzonerne her ikke har nogen effekt på udledningen af næringsstoffer til de vandmiljøer, som er omfattet af vandplanen. For så vidt angår effekten på tilstanden i de konkrete vandhuller og mergelgrave, så omfatter vandplanerne kun søer over 5 hektar, visse søer mellem 1-5 hektar samt alle søer, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områder. Stort set alle enkeltmandssøer er således ikke omfattet af vandplanerne, og der er ikke fastsat specifikke mål for deres tilstand, foretaget en undersøgelse af tilstanden eller fastsat et indsatsbehov. Der kan derfor ikke argumenteres for etablering af randzoner om enkeltmandssøerne ved at henvise til

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 120 milliarder kroner årligt og med 141.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

vandplanerne, og begrundelsen for at yde kompensation via Landdistriktsprogrammet for dette tiltag, er yderst tvivlsom.

Det skal også understreges at mange mergelgrave er bevaret, som en aktiv handling fra lodsejerens side, ligesom mange vandhuller er etableret frivilligt for at skabe levesteder for padder, andefugle m.v. samt variation i landskabet. Det er ekstremt uheldigt, at ministeren med et krav om randzoner, i praksis direkte straffer de gode initiativer, lodsejerne har taget for at fremme naturen på deres ejendom. Det er med til at fjerne ethvert incitament til frivillige miljø- og naturinitiativer fremadrettet, ligesom det underbygger den generelle oplevelse af, at det kun afføder besvær og yderligere restriktioner at gøre noget godt for naturen. Det er et meget beklageligt og dybt uhensigtsmæssigt signal sende.

Vedlagt er to eksempler fra Samsø, som illustrerer hvor uhensigtsmæssig randzonen er, når den omsættes til praksis. Bilag 1 (4) viser et gravet tudsehul i et skovbryn, som er etableret frivilligt af lodsejeren. Her skal anlægges en yderligere randzone til trods for, at hullet afdræner en marginal del af marken, og der ikke er nogen afstrømning en stor del af sommeren. Bilag 2 (5) viser et gravet reservoir til opsamling af vand til markvanding. Reservoiret skal have randzoner til trods for, at der ikke er nogen nævneværdig tilstrømning fra dræn, det er omkranset af træer og der i 4-5 måneder om året ikke er nogen afstrømning fra vandhullerne til vanding, da afløbene afspærres for at opsamle så meget vand som muligt.

Sidst skal det understreges at randzoner om mergelgrave, vandhuller mv. giver anledning til et stort økonomisk tab, som kompensationen på ingen måde står mål med. Mergelgrave ligger typisk spredt på markerne, og randzonerne vil således besværliggøre og fordyre markdriften markant, fordi arronderingen forringes. Det gælder særligt i række afgrøder, hvor der vendes oftere og man normalt ikke har dyrket forager. Disse omkostninger er på ingen måde afspejlet i kompensationsordningen.

Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor på det kraftigste til randzonenloven og herunder kravet om randzoner om enkeltmandssøer ophæves.

Med venlig hilsen

Lars Hvidtfelt
Viceformand
Landbrug & Fødevarer

NB: Brevet er sendt til orientering til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug & Fiskeri

RANDZONEROMMET MÅLT MED 2 DEC. = 0,01 HA
AREALET UDØR ER 182 M². MØRRE MÆGT
GÅRDER DET ??? SE FOLGEBREV

MARK 34

10000:1 0,01 ha

TØSEHUL? GRØFT MED TILSUD.
10000:1 0,03 ha

RANDZONEROMMET 2 DEC. = 0,00 HA
AREALET UDØR ER 18 M²
MØRRE MÆGT GÅRDER DET ??
SE FOLGEBREV

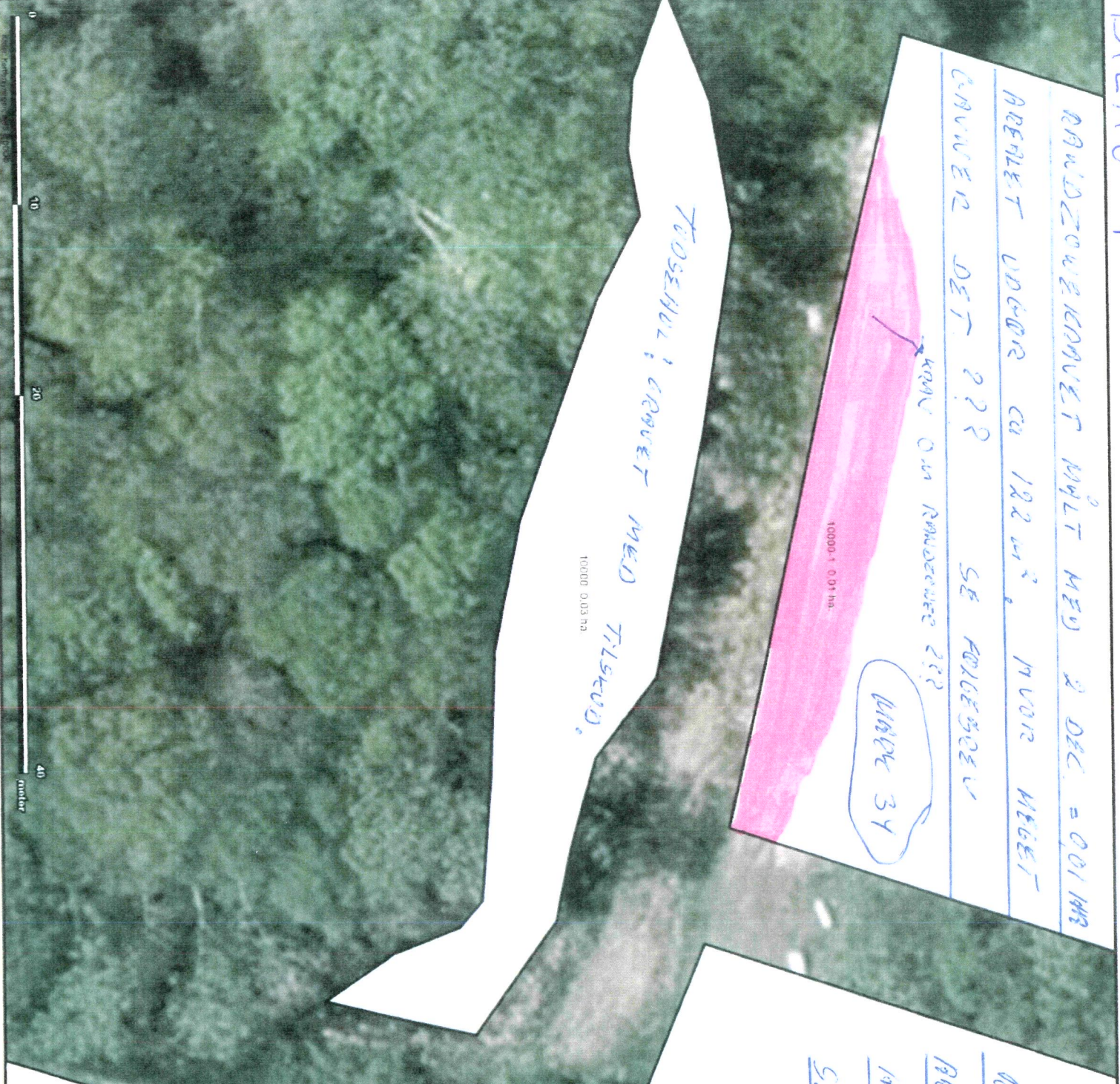
30:0 0,83 ha

KRØD OM RANDZONER
???
10000:2 0 ha

Randzone Mark 34 35 2013

DLM I/S Astrup 15 8/10/16 4.

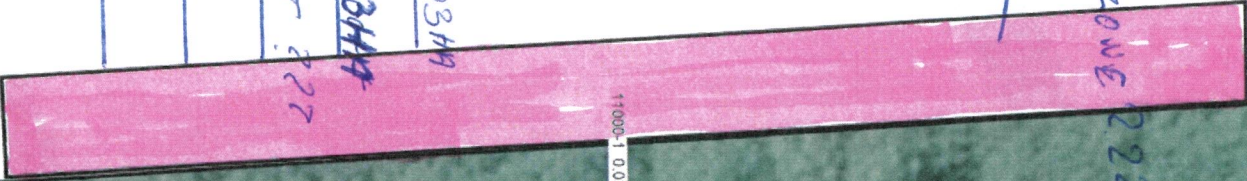
Samsø Landboforening

Mark 108

KRAV OM RANDZONER 222

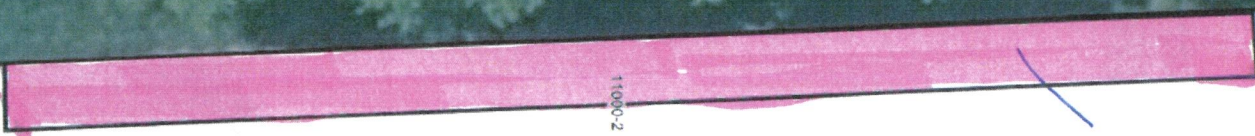
RANDZONERKRAVET 2 DEL. = 0,03 HA
RANDZONERKRAVET UDGØR CA 0,03 HA
HVOR MEST GRØNNE DET 222
SE FOLGEBREV.

11000-1 0.03 ha

GRØNNE
VANDSIVL
MARK -

11000 0.06 ha

11000-2 0.02 ha

KRAV OM RANDZONER 222

RANDZONERKRAVET 2 DEL. = 0,02 HA
REKNET UDGØR CA 159 m²
HVOR MEST GRØNNE DET 222
SE FOLGEBREV

106-0 0.95 ha

Randzone Mark 106 108. 2013

DLM IS
Astrup 15

Bilag 5